

Meie Aeg

N: 7 1937

Maale!

E. Ney.

Loodus räägib ilust, õilsusest, tarkusest ja armastusest. Ta tõmbab inimest enese poole; tal on midagi suurt ja väärtuslikku pakkuda. Ta suudab võluda noori ja vanu, rikkaid ja vaeseid. Looduse ilu ületab kõik teised kunstlikult loodud ilud. Lihtsas lillekeses on rohkem ilu, koosõla, suurust ja kunstipärasust, kui mingis inimese kunstitöös. Sellest on ka arusaadav Suure Meistri ütlus oma jüngritele: „Saalomongi kõige oma au sees pole nõnda ehitud kui üks neistsinatsist.“ Uhegi kunstniku pintsel ei jõua maalida lõuendile nii mõjurikkalt ja loomustruult taime, õit, maastikku, loojenevat päikest või muud loodusenähtust või asja, kui need on tegelikult. Kes jõuab järele teha lindude laulu, oja sulisemist, tuule ulumist, looma häälitsemist? Loodust peab ise nägema, kuulma, haistma, kompama, maitsma, et saada sellest kuigivõrd õiget kujutlust ja tunda selles peituvat suurust ja ilu. See on võrratu omas olemises. Iga osake loodusest kõneleb targast ja kõigevägevamast Loojast.

Maa, kus tuleb esile kõige kaunimalt looduse ilu, kutsub ja köidab inimese enese külge; inimhinges nagu pesitseb teatud igatsus tema järele. See avaldub tema tungis maad harida ning kasutada ja võimalikult oma aega veeta looduse rüppes. See vast peabki olema nii, sest inimene on ju loodud maast ja läheb kord sinna tagasi. Loodus ja maa pakuvad talle suuremal määral kui ükski muu seda vaatepilti ja tunnet, mida igatseb inimese rahutu ja vaevatud süda.

Maanälg on kõikjal suur. Asunduspoliitika ei jõua seda kustutada. Maad jagatakse välja riigimaade tagavarast, haritakse üles uudismaid ja luuakse uusi talundeid; viletsamad ja mahajäänud maad tehakse viljakandvateks. Kõigest sellest ei näi veelgi piisavat vajaduste rahuldamiseks. Mitte ainult maapidajad ja isiklikult sellel töötajad ei soeta endale maad, vaid paljud, kes tegutsevad mõnel teisel alal, püüavad osta endale maad ja seda korraldada elamiskõlvuliseks. Nad ise on sunnitud olema eemal omast kohast, kuid rõõmutsevad siiski oma omanduse üle ja küllastavad seda.

See nähtus ilmneb terves maailmas. Kui näiteks Inglismaal $\frac{2}{3}$ rahvast elab linnades, kes elatavad peaaesjalikult tööstusest ja kaubandusest, on siiski inglise maaelul väga suur tähtsus. Maa- ja maaelu-armastus on juurdunud sügavale nende meelde; linnas teotsevad isikud püüavad võimalikult korraldada oma elu maa- le. See ei käi üksnes suurärimeeste ja üldse ri-

kaste kohta, kes omavad igal pool maal villasid, kuhu minna puhkama oma päevatöö lõpul, vaid ka hariliku keskklassi ja koguni töölisklassi kohta. Ametnikud, käsitöölised katuvad samuti nagu rikkamadki soetada endale kodu ja aeda maal, hoolimata tülist ja vaevast, mis toob igapäevane linnaskäimine. Nii on tekkinud väiksemad talundid, eriti aga aedlinnad ja nädalalõpu-kolooniad.

Teised, kellel puuduvad võimalused maa isiklikuks omandamiseks, katsuvad rahuldada igatsust looduse järele väljasõitude ja lühiajalise elamise läbi maal. Perekonnad saadetakse suveks maale, lapsed suvekolooniatesse. Puhkuseaega kasutatakse looduses ja selle ilu nautides. Kuigi see aeg on lühike ja võimalused piiratud, mõjuvad need väljasõidud ja puhkusajad kosutavalt ja seovad inimesi tihedamalt looduse külge.

Maaelu on täis õnnistusi ja paremusi võrreldes linnaeluga. Linnade pahed on tuntud; neid on palju. Puhast õhku, mis oluline terve säilitamiseks, on võimalik saada maal. Puud puhastavad õhku. Metsades, niitudel ja põldudel on võimalik vabalt puhast õhku, seda taevalikku andi, sisse hingata. Igasugused haigused ja nende idud tekivad palju hõlpsamini ja kiiremalt linnades. Õhk on nagu mürgitatud võõrollustega. Mingi taudi puhul on nakkamishädaoht linans palju suurem, kuna tiheda kooselu tõttu on raske haigusi kõrvaldada. Maainimesed on harilikult tervemad, vaatamata raskele tööle ja lihtsale toidule. Tiisikushaigeid leidub linnades palju suuremal arvul kui maal. Maa-lapsed kasvavad tugevamaten ja vastupidavamaten; nad on suutelised raskemaid elukoormaid ja vastutusi kandma. Neid ei hellitata, vaid juba noorelt peavad võtma enestele teatud kohustused, millest tihti on tingitud usinus ja vastupidavus nende hilisemas elus.

Linnades puudub avarus ja liikumisvõimalused, mis ei jäta oma mõju avaldamata. Tänavatel on alatine rõhumine ja tung; majaseinad, rahvahulk ja sõidukid piiravad vaba liikumist. Isegi peab pidama meeles kumba tänavaäärt liikuda. Hädaoht ja surm varitsevad teda peagu igal sammul. Tagajärg on alatine pingulolek ja närvilikkus.

Linnaelu mõjub laastavalt kõlblusele. Kõik pahed õitsevad siin lopsakalt ja kannavad hävitusvilja. Wargused, tapmised, petmised ja igasugune kõlblusvastane elu leiavad siin soodsat pinda. Kui poleks hästikorraldatud politseiaparaati ja poleks nii lähedal seadusesilma,

Päikeses ja tuules

siis oleks asi palju halvem. Eriti noorsugu, kes on tähelepanelik, uudishimulik ja kõigiti vastuvõtlik, on hädaohus kaotada oma tasakaal ja anduda mitmesugustele laostavalt mõjuvale tegevusele ja eluviisidele. Silm näeb ja kõrv kuulab kõikjal asju, mis rikuvad noorte kujutelmad, mõttemaailma ja tunded. Pingulolek, tervisevastane eluviis, valetoitlus ja närvlikkus aitavad edendada madalamaid kirgi ja nõrgestavad püüdeid kõrgema ja ideaalsema järele. Vastupanujõud pahedele lõdveneb ja kaob lõpuks täielikult. Juba varakult kuulevad lapsed kõlvatuid sõnu ja näevad alatuid tegusid. Umbruskond mürgitab peagi nende tundeliku ja puhta hingeelu ja nad asuvad keelatud teele. Tihti vanemad ei teagi missuguses hädaohus on nende lapsed, ja kui avastatakse tõeline seisukord, on juba hilja appi tulla. Mitmed lastevanemad ei näi ise mõistvat nende lapsi varitsevaid kohutavaid hädaohte; nad alahindavad nende kahjulikkust. Meelelised lõbustused on sedavõrd suureks kiusatuseks noortele ja ka vanadele, et neile ei suudeta vastu panna. Isegi on küllalt neid, kes ülistavad ülekohtu ja kõlblusetust.

Loendamatuil juhtumeil otsitakse unustust ja mõnutunnet alkoholist, mille tulemuseks on õnnetute perekondade ja vaimuhaigete rohkene mine. Öhtud ja ööd, mis veedetakse unetult ja närvepingutatavas õhkkonnas, kiirendavad kehaliste ja vaimsete jõudude hävimist.

Maal ei ole hävituslaine veel nii kõrgele löönud, see ei saagi linnale järgi, kuna puuduvad selleks eeldused ja tingimused. Kahju küll, et linnade pahed ja viisid üle kantakse maale, aga nagu haigus ei saa levida ja umbrohi jõudsalt kasvada, kui puuduvad soodsad tingimused selleks, nii on ka lugu linnade pahedega maal. Kehaline töö puhtas õhus on suureks abiks jõudude koondamiseks ja tervise arendamiseks. Lihaste töö, vere ringvool ja kopsude ning naha hingamistegevus annavad kehale kerguse, meeldiva elutunde ja soodustavad võitlust eluväsimuse ja madalamate tungide vastu. See on maa eesõigus.

Kahjuks tuimeneb inimesel vähehaaval õrn ilutunne, ja seda on võimalik peenendada ainult harjutuse teel. Linlased sulgevad ennast valguse, taeva, taevakehade, taimestiku ja muu looduse ilu eest. Kes jõuab küll loendada kõiki pahesid ja puudusi, mis valitsevad linnades, ja toonitada õnnistusi ja eesõigusi, mis on osaks maaelanikule!

„Linnad,“ ütleb Charron, „on inimestele säärased vanglad nagu lindudele puurid... Taevatuli, mis meis on, ei taha kustuda; ta armastab õhku ja põlde, kus on näha kogu taeva laotust, kus päike, veed ja kõik loodusnähtused naeratavad teile. Elada linnas — tähendab olla lahutatud ja osa saamata maailmast.“

(Lõpp 107. lhk.)

Inimese elu ja töö

Hoolimata tehnika edust kasvab viletsus ja häda

Igal inimesel on oma-enese isik — „mina“ — keskpunktis. Enese isik tundub olevat tähtsam kõigest. Inimene hindab nähtusi ja asju harilikult ikka enese seisukohalt ja juhib oma tegevust enese huvides.

Ent kuigi iga inimene seab end kõige keskpunkti, siiski ei või ta peatuma jääda sellele seisukohale. Inimene kuulub inimkonda; inimene on osake suurest loodusest ning ääretust kosmosest. Inimesel ei saa olla täiesti omaette elu, vaid ta kuulub looduse seaduste ja ühiselu nõuete alla.

Inimene on varustatud suure andega — mõistusega. Inimene võib mõelda, võrrelda nähtusi ja asju, ning luua enesele soodsad võimalused elamiseks. Mõtlemist inimest on huvitanud needki asjad, mis otseselt ei puutu „minasse“. Inimene õpib tundma oma lähemat ja kaugemat ümbrust. Paljude sajandite vältel kogutud materjalid teavad mõndagi jutustada sellest, mis on väljaspool antud isiku kitsast silmaringi.

Inimesel ei tarvitse leppida sellega, mida ta suudab leida vabast loodusest, vaid tema juhib looduse loomevõimet oma tahte järele. Ta seab enesele eesmärgid ja teostab need. Tema tegevus ei sõltu üksnes juhuseist ja väliseist tingimustest, vaid suurel määral tahtest.

Kasvav praktiliste oskuste ja kogemuste hulk arendab inimese mõistust ja osavust. Inimene õpib järjest paremini aru saama looduse asjust, nähtustest ja seadustest ning õpib neid kasutama. Tänapäev on võimalik mõistust arendada juba päris teadlikult kasvatusel. Selleks on kujunenud koolid, kus õpetatakse teoreetilisi ja praktilisi teadusi ja kunste. Mõistusega tungides kõigisse nähtustesse rikastub ja täieneb elu.

Kõrgemad vaimsed võimed peavad olema elu teenimiseks — võimaluste loomiseks ja hädahoolduste kõrvaldamiseks. Inimene peaks end kohandama looduse ja ühiselu seadustele. Ta peaks tunnetama elu kõrgemad väärtused.

Iga inimese kohuseks on töötada ühiskonnale kasulikul alal ja pakkuda kaasinimestele oma töö saadusi. Igaühel on ja peab olema kasutada ühiskonna loodud varasid ja väärtusi.

Inimese kohus on end tunda ühiskonna liikmena. Inimkond on võrreldav organismiga. Et inimkonnas toimuks terve elu, nagu terves organismis, selleks peab inimkonna elu olema korraldatud terve organismi eeskujul. Igal organil on oma ülesanne; organite tegevus toimub kooskõllaliselt.

Kahjuks inimkond on liiga kaugel ideaalsest seisukorrast. Elu on täiesti korraldamata. Inimkonna liikmete vahel puudub ühendav side. Kuigi on oskusi, kuidas looduse jõudusid kasutada ja varasid luua, kuid need võimalused jäävad suurel määral kasutamata. Elu ei saa edeneda, kui inimesed talitavad ühiselu seaduste vastu.

Heaolu eeltingimuseks on korrapärasus, s. o. mõistuslik olukord. Mõistuse ülesanne on avastada põhjused ja tingimused ning paenutada jõud ja olukorrad korra alla.

Inimene on mõistust kasutanud küll looduse jõudude valitsemiseks, kuid mitte iseene valitsemiseks. On kujundatud igasugused teadusalad, kus on nähtused läbi mõeldud kõige pisemates üksikasjades; sinna on rakendatud leidlikkus ja fantaasia. Kuid needsamad teadusemehed seisavad oma sisejõudude suhtes suure saladuse ees. Inimene töötab selle kallal, et looduses uurida mõistuslikku korrapärasust, aga oma

sisejõududes on korratus. Inimene tahab olla enesele salapärane, seista kirgede mõistatuse ees.

Kirg on mõistuse poolt korraldamata elujõu avaldus. Kui inimene ei anna maad mõistusele, ei hinda ülekõige õigeid eluviise, siis areneb tema sisejõududes korratus, tasakaalutus. Lõpuks inimene ei ole enam enese päralt, vaid on kirgede ori.

Siin selgub miks hoolimata kõigist tehnilistest saavutustest elu muutub järjest raskemaks ja viletsamaks. Inimene rikub elu seadused. Kõige pealt ta rikub seadused enese suhtes. Mõistus ei tasakaalusta sisejõudusid, seepärast on inimestel kurjad kalduvused.

Iga inimene omakohast paiskab jõudusid laiali. Kogu maailmas kasutusel olevad jõud lüüakse segamini. Ühede inimeste mõtted ja teod on teiste inimeste elu hävitamiseks. Korraldamata jõud maailmas loovad pinevuse. Jõudude vastuolu on läinud liiale. Liig suured jõud on suunatud vastamisi. Surm ja hävitus pühitsevad võitu...

Lihtne soodus elu näib olevat praegusaja inimestel otse igav. Oeldakse, elu on kiirustav, rahutu ja seepärast nõuab unustust ning uimastust. Aga eks ole ju rohkete mõnude otsimine tähtsamaid põhjusi, mis sunnib kiirustama ja viib rahutule elule? Eks pea ju mõnude valmistamiseks tehtama palju ülearust tööd? Kas siis selleks ongi tarvis kiirustada ja rahutult elada, et valmistada ja muretseda alkoholi, tubakat, toredusasju, et minna sõdima turgude pärast, kuna maa võiks lihtsalt ja korralikult toita ja katta kogu rahva.

Lihtne ja korralik elu ei nõua säärast kiirustust, nagu praegune kunstlikuks kujunenud elu. Lihtsa ja korraliku elu juures võib igaüks täiesti õnnelik olla. Lihtsa ja korraliku elu juures inimene saavutab eneses tasakaalu. Jõudude tasakaal võimaldab inimesele loova töö ja rõõmu sellest.

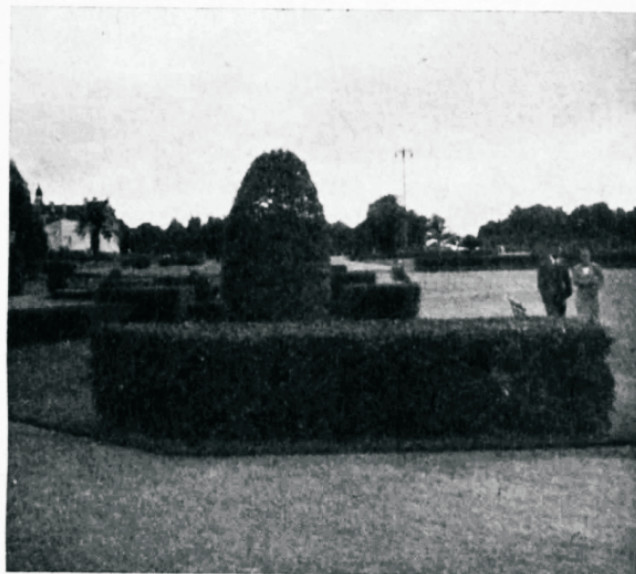
Eks ole teada, et talumees või käsitöeline võib oma rahuldava teenistuse ja lihtsa ning korraliku eluga olla täiesti õnnelik, palju õnnelikum kui miljoniliste varanduste omanik. Talumees, aednik või tööline teab, et tema tegevus on tarvilik ja kasulik, ning see teadmine pakub talle rahulduse. Igaüks tunneb loomusunniliselt, et inimesed on ühiskondlikud olevused ja et ühiskondlik elu on igale üksikule tarvilik.

Maailmas tehakse liig palju kahjulikku tööd. Jõudude vastuolu nõuab liig palju ohvreid. See on inimkonna kurbmäng.

Kujuteldagu neid võimalusi, mis saavutatakse siis, kui inimene seisaks oma ülesande kõrgusel, kui jõud saaksid rakendatud ühes suunas elu teenistusse!

Maa muutub kauniks

Inimese ülesanne on jätkata loomist — harida maad

Tallinna vaateid

Piibel ja teadus

V. J.

Hea raamat on meile parimaks sõbraks; ta arendab ja kasvatab, rikastab teadmisi ning on juhiks ja sihinäitajaks.

Tänapäev trükitake ja levitatakse mitmesuguseid raamatuid — nii teaduslikke kui ka ilukirjanduslikke. Raamatute valikul hinnatakse ja eelistatakse ühte raamatut enam kui teist. See on muidugi maitse asi, pealegi hädatarvilik, et vältida alaväärtuslikku. Ent ka väärtuslik ja üldtunnustatud raamatute valikul ollakse pahasti pealiskaudne ja ükskõine. Eriti ilmneb see tänapäeval — sel juttude ja romaanide ajastul.

Raamatute valikul võetakse sageli kullana see, mis seda tõeliselt ei väärigi, kuna tõsist väärtust alahinnatakse. Ma mõtlen siin raamatute-raamatut — piiblit, mis on tihti jäetud vaeslapse ossa ja mille lugemist ja uurimist ei peeta tänapäeval üldse enam ajakohaseks. Kuid mitte üksi seda, vaid piiblit kui niisugust otse hüljatakse, tungides talle igakülgelt kallale, nimetades teda igasuguste nimedega — juutide ajalooks, legendidekoguks jne. Paber ju kannatab välja igasuguse käitumise.

Huvitav on siinkohal märkida, et piiblile kallaletungimisega ja ta alavääristamisega saavad hakkama tavaliselt just need, kes ise ei tunnegi piiblit, kes pole teda üldse põhjalikult uurinud, ja kes räägivad vaid teiste järgi. Nad arvavad, et kõik see, mida sisaldab see raamat, millest nad ei saa aru — on ebaõige ja seega vastuvõtmatu. Maailma suurvaimud ja tõsised teadlased on aga hoopis teisel arvamusel nende suurte ja sügavate tõdede kohta, nagu neid leiame piiblis.

Ameerika teadusemees A. Thomson ütleb oma raamatus: „Introduction to Science“: „Inimesi, kes pole aupaklikud ega imesta millegi üle, leidub kõige rohkem nende hulgas, kes teavad kõige vähem.“

Prantsuse kirjanik Montaigne tunnistab oma kogemust: „On riskantne pahatahtlikult arvustada ning kõrvale heita seda, millest me ei saa aru.“

Saksa kirjanik Goethe ütleb: „Mõtlesin inimese ilusam õnn on seda uurida, mida uurida saab, ja seda austada, mida uurida ei saa.“

Inglased ongi võtnud sellise seisukoha kõigis raskemais küsimusis, eriti mis puudutavad piibli tõdesid ja põhimõtteid. Kui nad näiteks ei saa mõnest asjast hästi aru, siis ei hakka nad seda ka pimesi maha tegema, vaid tunnistavad avameelselt, et pole veel niikaugele jõudnud.

Mõnede suhtumine neile arusaamata tõdedesse, millest kõneleb piibel, on aga hoopis

teissugune. Praegusel materjalistlikul ja ratsionalistlikul ajastul püütakse ju kõike viie meelega tajuda, mõistusega seletada. Ja mida ei suudeta seletada, see heidetakse kõrvale — kui ebaõige ja ülearune.

„Tunnistagem, et tõepoolest meie ei tea veel midagi, kui võtta arvesse lõplikke tõdesid,“ ütleb prantsuse teadlane Fabre.

Sedasama väljendas kord vanaaja mõtte-tark Sokrates: „Nüüd ma alles tean, et ma midagi ei tea.“

Andes au teadusele ta leiutuste ja avastuste eest, millega ta on meid kõigekülgelt rikastanud, peame aga siiski tunnustama, et teadus pole eksimatu ja et teadusemees pole mõni Mussolini, kelle uurimuste ja hüpoteeside ees kõik peavad kummardama.

Teadlane võib meile küll palju rääkida nähtavaist asjust ja maailmast, kõigest sellest, mida võime tajuda viie meelega, kuid nägemata, ent siiski olemasolevate asjade ja maailma avastamise ees on ta võimetu. Oma mikroskoobiga ei suuda ta näreks lahendada eluprobleemi. Teadlasele on palju suurem ja laiaulatuslikum see ala, mida ta oma piiratud mõistuse ja vahenditega üldse ei saa uurida, kui see, mida ta saab. Uurides loodust ta võib vaid imestada suure Looja tööd, nagu seda tunnistavad ka mitmed nimekad teadlased.

„Imestus universumi imede ees, mida teadus ei saa esile kutsuda ega selgitada, vaid võib katet nende eest ainult vähe liigutada — see imestus on tõelise tarkuse algus,“ ütleb saksa filosoof Glogau.

Kõneledes teadusest tuleb vahet teha tõsise teaduse ja teadusliku spekulatsiooni vahel. Teadusliku spekulatsiooni all me mõistame teadlaste arvamusid ja oletusi, mis kuulutatakse küll tõestatud teadusena, kuid mõne aja pärast ei kannata enam välja tõelise teaduse kriitikat. Ja sellise spekulatsiooniga ei tunne keegi suuremat muret kui just tõsised teadusemehed ise.

Lähedat sidet piibli ja teaduse vahel on tunnustanud mitmed nimekad teadlased nii minevikus kui ka olevikus.

Uurides saladuslikku universumit pidi astronoom Kepler tunnistama: „Lähedal on päev, kus loeme tõe loodusraamatust niisama nagu pühakirjast, ning võime rõõmu tunda mõlemate kokkukõlast.“ See imelik ennustus on meie päevil täiel määral täitunud. Teadlaste peres on hakatud taas hindama piibli põhimõtteid ning rõõmu tundma piiblis leiduvate ja teaduse varal avastatud tõsiasjade kokkukõlast.

Kuulus prantsuse teadusemees Pasteur ütles kord oma kaasaegsete mõtteavalduste puhul: „Järeltulev sugu naerab kord meieaja materjalistliku filosoofia üle.“ Ja ühel teisel puhul ta tunnistas: „Mida enam ma uurin loodust, seda enam pean imetlema Looja tööd.“

Järgnevalt esitan siin mõningaid teaduslikke tõsiasju, mis avastati alles hilisemal ajal, kuid millest see vana hea raamat — piibel, juba ammu enne seda teadis kõnelda. Sisaldades küll teaduslikke ning ümberlökkamata tõsiasju, piibel ei taha siiski olla teaduslikuks õpperaamatuks harilikus akadeemilises mõttes. Sellega palun siinkohal arvestada.

Gravitatsioon.

Vaatame kõigepealt gravitatsiooni ehk külgetõmbetungi, mille abil meie püsime maakera pinnal ja maa omakorda maailmaruumis. Vanal ajal usuti, et mingisugune hiiglane kannab maad oma turjal. Kreeklased arvasid, et see on hiiglane Atlas, hiinlased pidasid selleks lohet või krokodilli. Selline usk kestis sajandeid, kuni inglise füüsik Newton kukkuvana õuna abil leiutas gravitatsiooniseadused ning seletas, et taevakehad püsivad maailmaruumis tänu vastastikule külgetõmbetungile. Kuid aastatuhandeid enne Newtoni teadis juba piibel sellest külgetõmbejõust kõnelda. „Kes maa üles pannud rippuma ei ühegi asja külge.“ Iiob. 26, 7. „Jumal kannab kõik oma vägeva sõnaga.“ (Ebr. 1, 3).

Maakera kujud.

Kuni Kolumbuse ajani arvati üldiselt, et maa on lame. Kuid ammu enne Kolumbust ja enne Kristuse sündi teadis prohevt Jesaja jumaliku inspiratsiooni mõjul, et meie planeet on kerakujuline. „Mina olen, kes istub maa piire peal.“ Jes. 40, 22. See astronoomiline tõsiasi, mis piiblis on selgesti ära nähtud, on maa pöörlemine oma telje ümber. Kõneluses Iiobiga küsib Jumal temalt: „Oled sa hommikule käsu annud? Oled sa koidule tema aseme teada annud?“ (Iiob 38, 12). Teiste sõnadega: Jumal nõuab Iiobilt seletust, kuidas tekib päev ja öö. Ning samas ta ise vastab: „Kui see muudetakse kui pitsoriga märgitud savi ja jääb seisma nõnda kui riie.“ (38, 14). Siinkohal olgu tähendatud, et Mesopotaamias, kus elas Iiob, tarvitati savitahvlite märkimiseks baabeli tsilindrikujulist pitsatit, mille veeremine üle savi on tabav võrdlus maakera pöörlemisest oma telje ümber. Ja kui päike hommikul saadab oma kiired üle maa, siis särab ja hiilgab ju kõik nagu ilus riie.

Õhu kaal.

Plato ja Aristotelese päevil ei teatud veel, et õhk kui niisugune ka midagi kaalub. Seda, mida tänapäev teab iga koolipoiss, et õhk surub umbes 1 kg raskusega 1 ruutsentimeetrile, peeti

tol ajal arusaamatuks, rumaluseks. Piibel aga teadis sellest juba aastatuhandete eest: „Kui ta tuulele (õhule) mõõdu (kaalu) tegi.“ Iiob 28, 25.

Bakterioloogia.

Bakterioloogia, mis teeb tegemist mikro-organismide — bakterite ehk pisikute uurimise ja avastamisega, on alles võrdleimsi uus teaduseala, viimaste sajandite leiutus. Ent ta on põhjanevaid leiutusi eriti arstiteaduse suhtes.

Piiblis, mis sisaldab niipalju praeguseaia teadust, nagu eelpool mainitud, leidub ka selle kohta midagi huvitavat ja imekspanuväärset. Enne aga, kui seda siinkohal esitan, puudutan mõne sõnaga bakterioloogia tekkelugu ja ta rajajat ning põhjendajat. Vanasti arvati, et kokkupuutumisest õhuga hakkab orgaaniline aine kõdunema ja mädanema. Pasteur, bakterioloogia isa, tõestas aga katsete varal, et mitte õhk, vaid kõikjal leiduvad pisielud — bakterid põhjustavad mädanemise. Sel avastusel oli määratu suur tähtsus arstiteadusele, sest nüüd leiti haiguste tekitajad.

Ent, ammu enne Pasteuri teadis Mooses inspiratsiooni mõjul haigusttekitavate pisikute olemasolust ning nõudis nakkushaiguste (pidalitõbi) vältimiseks praegu kõikjal tarvitusel olevat eraldusmeetodit. Toon siin selle huvitava väljavõtte, mis leidub 3. Moosese 13: „Pidalitõbine, kelle küljes viga on, peab üksi elama, leeri taga... Ja ta peab riide ära põletama, kus viga küljes on, sest see on sööja pidalitõbi.“ See käsk on seda imestamisväärsem, et idamaal liiguvad pidalitõbised praegugi vabalt teiste inimeste hulgas ega pole sunnitud eraldi elama. Tõesti paneb imestama, kust sai Mooses tol ajal kahekümnenda sajandi arstiteadusliku eeskirja!

Elu veres.

Varem arvati, et õhk on meie hing ja temast oleneb elu. Kuid hiljem kuulus teadlane Harvey lükkas ümber selle tõekspidamise ja näitas vastavate katsete varal, et meie elu vahetalitajaks ja ülalpidajaks on veri, s. t. et elu on veres. See seletab ka asjaolu, miks praegusel ajal arstid peavad nii tähtsaks haige vere uurimist. Kuid Mooses teadis ka seda tõsiasja juba aastasadu enne Harvey'd. „Liha (elava olevuse) hing on veres.“ 3. Moos. 17, 11.

Embrioloogia.

Iiobi raamatus on veel üks huvitav teaduslik tõsiasi, mille järgnevalt tsiteerin: „Naha ja lihaga katsid sa mind, luude ja soontega panid sa mind ühte.“ (Iiob 10, 10). Moodne embrioloogia õpetab, et loode areneb täpselt selles järjekorras: nahk, liha, kondid, sooned ja siis isiklik elu sünni juures. Jälle peame imestama kuidas teadis Iiob seda!

(Lõpp viimasel lhk.)

Pühapaik

Räägitakse Jeesuse sündimisest, elust ja tööst, kannatamisest, surmast ja ülestõusmisest. Aga üldiselt vähe puudutatakse küsimust: Mida teeb Jeesus praegu? Apostel Paulus annab sellele küsimusele suure kaalu. Ta ütleb, et see on peaasi, millest rääkida: Jeesus on ülempreester taevases pühapaigas. Ebr. 8. 1. 2.

Jumala plaan inimsoo kasuks saab alles siis selgeks, kui seda uurime pühapaiga valguses.

Maine pühapaik.

Maine pühapaik ja teenistus oli antud selleks, et inimesed saaksid rohkem aru lunastusplaanist. Ebaõige arusaamine Jumala käsust, kohtust ja Kristuse tulekust on tekkinud just sellest, et pole arusaamist pühapaiga kohta. Pühapaiga mõistmine on võti paljude usupunktide mõistmiseks. Seepärast uurime pühapaika ja tema teenistust.

Jumala käsul pidi Mooses ehitama kogudusetelgi ehk pühapaiga. Telk koosnes kahest osast: pühapaik ja kõige pühama paik. Esimeses osas olid mitmesugused riistad: küünlajalg (täendus Jumala sõnale ja Pühale Vaimule, Laul 119, 105), laudettepanemise leibadega (täendus Kristuse ihule, Joh. 6, 35), kuldaltar (täendus Kristuse vahemeheametile ja meie palvetele, Ilm. 8, 3—4). Kõige pühamas paigas oli seaduse laegas, milles kümme käsku kahel kivilaul — kohtuseadus ja juhtnõor eluks.

Kui kogudusetelk oli valmis, siis Jumala au täitis selle. Ükski keel ei suuda kirjeldada pühapaiga au. See paik oli püha, — niisama püha kui Juamla eluase taevas.

Kogudusetelki või pühapaika piiras kallist linasest riidest aed, mis moodustas eesõue. Seal oli vasest põletamisohvrialtar, kus toodi kõik ohvrid, ja pesemiseriist, kus preestrid pesid oma käsi ja jalgu enne kui läksid püha paiga sisse.

Teenijaid oli kolme liiki: ülempreester, preestrid ja leevitid. Ülempreestriks võis olla ainult üks isik ja jäi sellena kuni surmani. Preestrid oli palju ja leevite terve suguharu. Igaüks neist sai oma ameti ja auastme Jumalalt. Ohverdada altaril võisid ainult ülempreester ja preestrid; teistel ei olnud selleks luba. Leevitid korraldasid töid pühas majas ja õpetasid rahvast Jumala kärke tundma. 4. Moos. 14, 1—3.

Teenistus pühapaigas.

Jumala korralduse järele oli igapäevase teenistuse kord järgmine: Igal hommikul ja õhtul läks preester telgi esimesse ossa (püha paika) ja

tõi suitsetamisohvri kuldaltaril ja ühtlasi korraldas lambid, et nad ei kustuks. See oli preestri igapäevane teenistus. 2. Moos. 30, 7. 8.

Sel ajal, kas hommikul või õhtul, kui preester kuldaltaril ohverdas, seisis rahvas väljas ja saatis ühelmeel palveid Jumala ette. Ühes ohvrisuitsuga kuldaltarilt tõusid rahva palved taeva poole. Laul 140, 2. Mis sündis aga sel ajal eesõues? Sel ajal kui preester saatis rahva palveid Jumala ette, seisis tapetud tall põletamisohvrialtaril valmis ärapõletamiseks. Tall oli lepituseks tehtud pattude eest. Niimoodi toodi igal hommikul ja õhtul üks tall. 2. M. 29, 38.

Mida tähendas see ohver ja alatine teenistus igal hommikul ja õhtul? Nõnda lepitab Jumal meid Kristuse läbi. „Sest, et Jumal oli Kristuse sees ja lepitab maailma iseenesega ära ega arvanud neile mitte nende üleastumisi süüks, ja on meie sisse pannud äralepitamise sõna.“ 2. Kor. 5, 19. Selle igapäevase ohvri läbi avati tee ja anti võimalus igale kahjatsevale patusele Jumala käest andestust saada. Tee sai avatud ja võimalused antud kogu maailmale Jeesuse kui ohvritalle surma läbi Kolgatal. Seda kujutab igapäevane ohver ehk altariohver Iisraelis. Et meil nüüd kasu oleks valatud verest, peame tunnistama valatud verd ja tooma seda kui oma ohvrit igapäev. „Seepärast viigem tema läbi ikka Jumalale kiituseohvrit, see on huulte kasu, kes tema nime üles tunnistavad.“ Eebr. 13, 15; 1. Joh. 1, 9.

Patuohvrid.

Kõik patuohvrid, mis toodi kogu rahva või preestri eest, jagunesid oma viisi poolest kahte ossa: oli ohvreid, kelle veri viidi pühasse paika, ja oli ohvreid, kelle veri ei viidud pühasse paika. Patuohvrid koguduse või preestri eest toodi järgmises korras: preester pidi tunnistama oma patu ohvri looma pea peale; seda pidi tegema kogudus oma vanemate läbi, kui ohver toodi koguduse patu pärast. Loom tapeti ja preester võttis sõrmedega verd ja viis pühasse paika ning riputas seitse korda vaheteki ette, mis kogudusetelki kaheks lahutas. Ühtlasi määras ka seda verd kuldaltari sarvede peale. Ülejäänud veri valati eesõue põletamisohvrialtari kõrvale maha. Rasv põletati altaril, kuna liha põletati väljaspool leeri. Niimoodi sündis koguduse ja preestri äralepitamine. Nad said andestuse. 3. Moos. 4, 3—21. Patt, mille preester viis ühes verrega pühasse paika, jäi sinna kuni aasta lõpuni, suure äralepitamisepäevani.

Kui aga patustas üksik isik koguduses, siis oli ohverdamise kord teissugune: Patustaja tõi

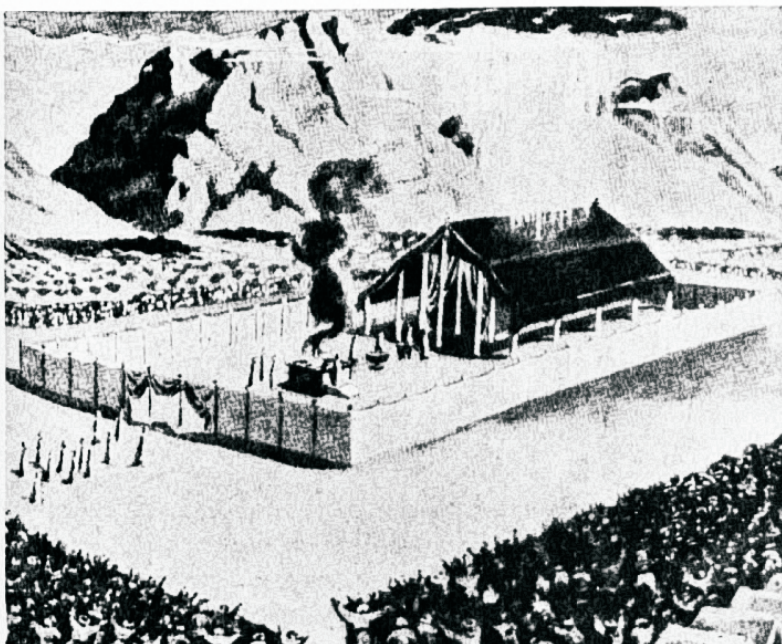

looma kogudusetelgi ette preestri juure; tunnistas oma patu looma pea peale ning tappis selle looma. Preester võttis looma verd ja määris põletamisohvrialtari sarvede peale eesõues. Rasv põletati altaril, aga liha söödi preestri poolt. Niimoodi sai see patustaja andestuse. Aga mismoodi läks selle inimese patt pühasse paika? Süües selle ohvrilooma liha preester võttis kujutuslikult patu enda peale ja kandis selle pühasse paika. „Mispärast teie ei ole mitte söönud patuohvrit pühas paigas, sest see on kõige püham ja seda on ta teile annud, et teie koguduse ülekohtu süüd peate kandma, et teie nende eest äralepitamist teete Jehoova ees. Vaata, tema veri ei ole mitte püha paiga sisse viidud; teie pidite seda sööma pühas paigas nõnda kui ma olen käskinud.“ 3. Moos. 10.

Niimoodi kogunes pühasse paika arvutu hulk pattusid, mis pidid saama kord jäädavalt kõrvaldatud. Selleks oli Jumalast määratud eriline päev.

Ä r a l e p i t a m i s e p ä e v .

Suur äralepitamise-päev, ka kohtupäev, oli üks kord aastas; seitsmendamal kuul, kümnendal päeval (oktoobri kuul). Iga isik, kes sel ajal oma patte ei kahetsenud ja andestuse järele ei nõudnud, kaotati ära kogudusest. Kümme päeva enne äralepitamist nimetati pasunatepühaks. Kümne päeva kestel puhusid leevitid ja preestrid pasunat, teatades rahvale, et armuaeg on üsna lühike; aeg on kätte jõudnud, kus tuleb teha tõsisid jõupingutusi, et pattude andestust saada. Seega oli pasunatepüha rahvale hoiatuseks ja kutseks meelearandusele. Ka sel ajal oli inimesel raske omi patte tunnistada; ta varjas neid viimse võimaluseni. Aga iga pasunaheli

Pühapaik vanasti

tuletas päevast päeva meele ta seisukorda. 3. Moos. 23, 23—35.

Jõudis kätte suur äraseletamise-päev. Liisu läbi valiti kahest sikust üks „Issanda sikk“ ja teine jäi „saadana sikuks“. Issanda sikk tapeti ohvriks kõige koguduse eest; aga ühtegi pattu ei tunnistatud tema peale. Ülempreester võttis selle ohvrisiku verd ja läks selle verega kõige pühamasse paika vaheteki taha ning riputas seaduselaeka peal oleva äralepitamiskaane vastu. Seaduselaekas oli kümme käsku, mis nõudsid üleastuja surma. Issanda siku (täendus Kristusele) veri rahuldab Jumala käsu nõuded. See oli asetäitev surm ja veri patuse inimese eest. 3. Moos. 16, 15—16. Pärast seda kui ülempreester oli käsunõuded rahuldanud Issanda siku verega, siis puhastas ka püha paiga riistad ja rahva nende pattudest.

Pärast seda ülempreester tõi patud pühast paigast välja. Need patud pandi nüüd teise siku peale, keda nimetati „saatana sikuks“. See loom ühes rahva pattudega saadeti kõrve, kus hukkus. 3. Moos. 16, 20—22. Paneme tähele, et ainult need patud said saatana siku peale pandud, millede eest aasta jooksul oli toodud ohvrid, kahetsetud ja maha jäetud. Vastasel korral kandis igauks oma süü. 3. Moos. 23, 29.

Pärast püha paiga ja rahva puhastamist algas eesõue puhastamine, et midagi ei jääks järele, mis tuletas meele pattu. Kõik puhastati ja põletati. Kõik oli puhas ja uus. See oli eespilt meie maa puhastamisest tulega.

Kõigil nendel olvritel ja korraldustel oli oma tähendus ka meie aja ja eelolevate aegade jaoks.

T a e v a n e p ü h a p a i k .

Evangeelium on kokkuvõtte Kristuse ohvrist kogu maailma eest Kolgatal ning Kristuse vahemehetööst taevases pühapaigas. Need kaks tõsiasja on kogu evangeeliumi aluspõhjaks. Sellest kirjutasid prohvetid, Jes. 53, 1—12; Kristus rääkis oma jüngritele, Lk. 24, 46. 47; ja apostlid kuulutasid seda tõde, 2. Joh. 2, 1—3.

Maine pühapaik ja teenistus algusest lõpuni oli vari taevasest. 2. Moos. 25, 8. 9. Kõik ohvrid ja teenistused maises pühapaigas lõppesid Kristuse surmaga. Matt. 27, 50. 51.

Kas taevas on pühapaik? Järgmised salmid tõendavad seda: „Aga Kristus on tulnud kui tulevaste asjade ülempreester ja ühe suurema ja täiema telgi läbi, mis ei ole kätega tehtud; ja ei mitte sikkude ega vasikate vere läbi, vaid oma vere läbi on tema ükskord sinna pühapaika läinud ja igavese äralunastamise teinud.“ Ebr. 9, 11. 12.

Taevases pühapaigas on ka kaks osakonda (Ebr. 6, 19. 20) ja kõik riistad ja asjad —

(Lõpp viimasel lhk.)

Meie Isa!

Õnnistegija on õpetanud Meie Isa palvet kaks korda, ükskord mäejutluses rahvale ja teiskord hiljem oma jüngritele.

Jüngrid olid pisut aega ära olnud oma õpetaja juurest ja tagasi tulles leidsid ta palvetamas. Tema nägu hiilgas taevases säras. Tema sõnadest võis tunda, et ta rääkis Jumalaga. Jüngrid kuulates said sügvasti liigutatud. Juba varemgi olid nad tähele pannud, et nende õpetaja oli üksinda palvetamas tundide viisi.

Jeesusel oli palju tegemist avitamise ja õpetamisega. Mõnikord tema väsimus valmistas muret tema emale ja ka jüngritele. Aga kui ta tuli tagasi palvetamast, siis võis jälle näha värskust tema näost. Ta sai Isalt jõudu, et viia inimestele taeva valgust. Kui nüüd jüngrid kuulsid teda palvetamas, siis tärkas ka neis soov palvetada. Kui Jeesus oli lõpetanud, siis astusid nad tema juure ja ütlesid: „Issand, õpeta meid palvetama!“

Jeesus ei annud neile mingit uut vormelit. Ta vaid kordas seda, mis ta oli neile juba varemalt õpetanud.

Õnnistegija kavatsus ei olnud meile palvesõnu kindlaks määrata. Me peame paluma seda, mis meile tarvis on. Meie Isa palves on nimetatud palve peamõtted. Me peame Jumalat tänama ja austama, temale oma soovid ja vajadused teada andma, oma patud üles tunnistama ja lootuse tema peale panema.

Meie Isa, kes sa oled taevas!

Jeesus õpetab, et me nimetaksime tema Isa oma Isaks. Ta ei häbene nimetamast meid oma vendadeks. Õnnistegija on valmis meid vastu võtma taevase perekonna liikmeteks. Meil on õigus pöörata Jumala poole ja kõnetada: „Meie Isa!“

Selles seisab meie suur julgustus ja troost — Jumal armastab meid niisama nagu oma Poega.

Jumala Poeg on toonud maailma oma mõju piirkonda ja ühendanud igavese trooniga. Taeva väed laulsid võidulaulu, kui Jumala Poeg võitis. Nad hõiskasid, kuna nüüd oli patusele inimsoole lahti tehtud õndsuse tee ja maa vabaks kuulutatud patu needusest.

Me ei peaks kahtlema ega vankuma ega tundma end mahajäetutena. Meie ülesastumiste pärast on Jeesus enesele võtnud inimese kuju. Ta sai nagu meiegi, et meil oleks kindel rahu ja teadmine. Meil on eestkostja taevas, ja kes teda võtab oma Õnnistegijaks, ei ole enam mahajäetu, kes peab ise kandma oma patukoorimat.

„Mu armsad, meie oleme nüüd Jumala lapsed.“ „Oleme meie nüüd lapsed, siis oleme ka pärijad, niihästi Jumala pärijad kui ka Kristusega pärijad, kui me temaga kannatame, et me ka temaga au sisse saame.“ „Me pole veel avalikuks saanud, mis me saame olema, aga me teame, kui ta on saanud avalikuks, et me peame tema sarnased olema, sest me saame teda näha nõnda kui ta on.“

Esimene samm Jumala juure on uskuda ja tunda Jumala armastust.

Jumala armastuse äratundmine kaotab meie enesearmastuse. Kui me nimetame Jumalat oma Isaks, siis tunnistame kõik tema lapsed oma vendadeks. Igaüks meist on üks leht inim-suguvõsa puul, kõik kuuluvad ühte perekonda. Kui me palume, siis peame mõtlema nii enese kui ka oma kaasinimeste peale. Kes soovib ainult endale kasu, see ei palveta õiges meeles.

Jeesus toonitas, et igavene Jumal on näidanud üles armu, et võib temale läheneda ja teda Isaks nimetada. Süvene korraks sellesse mõttesse! Ükski maine isa ei kannu oma eksinud lapse eest säärast hoolt nagu seda teeb Looja üleastunud inimeste eest.

Kui sa nimetad Jumalat oma Isaks, siis tunnistad sa ennast tema lapseks, usaldad ennast tema juhtimise alla, tahad kõiges kuulda tema sõna. Siis sa tunned ära tema abi oma elus. Jumala lapsena sa hoolitsed Jumala au, koguduse ja töö eest. Sinul on suur rõõm oma Isast tunnistada ja oma Isa austada. Sa teed iga vähema kui töö rõõmuga, kui see on Jumalale auks ja kaasinimestele kasuks.

Pühitsetud olgu Sinu nimi.

Jumala nime pühitsemine tähendab seda, et me tema nime austavalt väljendame. „Püha ja kardetav on tema nimi.“ Me ei tohi ialgi Jumala nime ja sõnu kergemeelselt välja rääkida. Kui me palvetame, siis astume Kõigekõrgema kõnetuppa. Me peame temale lähenema pühas aukartuses. Inglid varjavad oma palge tema ees. Keerubid ja seeravid astuvad suures aukartuses tema trooni ette. Palju enam peaksime meie, surelikud patused olevused, lähene-ma aupaklikult Issandale, oma Loojale.

Jumala nime pühitseda tähendab aga veel enam kui see. Me võime küll väliselt temale au pakkuda, kuid tegelikult teotame tema nime. „Armuline ja halastaja on Jehoova, pikameelega ja rikas heldusest.“ Jumala kogudusest on kirjutatud: „See on tema nimi, millega teda hüütakse: „Jehoova, meie õigus.“ Selle nime

omab iga Kristuse järelkäija. See on Jumala lapse pärandus. Perekond kannab isa nime. Prohvet Jeremia palus kui Iisraeli rahval oli raske läbikatsumine: „Sina oled meie keskel, Jehoova, su nimi on meie peale pandud, ära jäta meid mitte maha!“

Taeva inglid ja patuta maailmade elanikud pühitsevad seda nime. Kui sa palud „pühitsetud saagu Sinu nimi,“ siis palud selle eest, et ta saaks pühitsetud selles maailmas ja sinu sees. Jumal on sind inimeste ja inglite ees tunnistanud oma lapseks. Nüüd palu teda ka, et sa ei valmistaks temale häbi. Jumal on sind määranud oma esindajaks. Kõik sinu elu peab ilmutama Jumalat. Sa ei saa tema nime pühitseta, ei saa temale au valmistada maailma ees, kui sa ei ilmuta oma elus ja olemuses Jumala elu ja olemust. See aga on sinule võimalik alles siis, kui sa teed endale omaseks Kristuse armu ja õiguse.

Sinu riik tulgu.

Jumal on meie Isa, kes meid kui oma lapsi armastab ja meie eest hoolitseb. Ta on ka kõige maailmkonna valitseja. Tema kuningriigi hüved on ka meie päralt, ja meie ülesanne on tema riiki üles ehitada.

Jüngrid ootasid auriigi tulekut. Aga Jeesus õpetas neid selle palve läbi, et see riik ei tule mitte veel nende ajal. Nad pidid paluma selle tulekut seatud ajal. See palve oli töötuseks.

Praegu ehitatakse niinimetatud Jumala armuriiki. Inimesed annavad oma südame Jumalale. Aga Jumala auriigi rajamine ei toimu mitte enne Kristuse jälletulekut maa peale. Pühad pärivad auriigi, mis on neile määratud maailma alguses. Siis saab Kristus võimu ja hakkab valitsema.

Avanevad taeva väravad ja meie Õnnistegija kui kuningate kuningas ja isandate isand läheb sisse kümme tuhat kord kümme tuhat pühadega. Jumala telk on siis inimeste juures.

Jeesus ütles, et enne tema jälletulekut kuulutatakse evangeeliumit auriigist kogu maailmas, tunnistuseks kõikidele rahvastele. Tema riik tuleb alles siis, kui kuulutus tema armust on läinud üle maailma. Me toome selle sündmuse järjest lähemale, kui end pühendame Jumalale ja võidame temale hingi. Ja, kes end pühendab tema teenistusse ja ütleb: „Siin ma olen, läkita mind!“

Sinu tahtmine sündigu kui taevast nõnda ka maa peal.

Jumala tahtmine, mis on väljendatud käsus, on üks taevast ja maa peal. Ei ole suuremat teadmist kui Jumala tahtmise tundmine. Jumala tahtmise täitmine on ülev teenistus.

Taevast siiski ei ole teenistus seaduslikul sunnil. Kui saatan hakkas Jumala käsule vastu panema, alles siis tulid inglid selle peale, et on olemas käsk. Inglid ei toiminud oma teenistust mitte kui teenrid, vaid kui lapsed. Nende ja Looja vahel valitseb täielik üksmeel. Sõnakuulmine ei ole neile mingi koorem. Armastus Jumala vastu teeb nende teenistuse rõõmuks. Nii leiavad ka vastukaja Jumala Poja sõnad uskliku südames: „Ma tahan heal meelel teha sinu meelepärast, mu Jumal, ja minu südame põhjas on sinu käsuõpetus.“

Sinu tahtmine sündigu kui taevast nõnda ka maa peal — selle palvega palume, et kurjuse valitsusel maa peal tuleks lõpp, kaoks patt ja saaks üles ehitatud õiguseriik.

(Järgneb.)

Maale!

(Algus 98. ltk.)

Uhes valmis jutustatakse lihava koera ja lahja hundi kohtamisest: Koer annab nõu hundile jätta maha mets ja tulla inimeste teenistusse, et saada lihavaks kui temagi. Hunt oleks juba nõus vastu võtma ettepanekut, kuid ta märkab koera kaelal karva ära hõõrutud olevat. Ta mõistab, et seda on teinud vabadust rusuv kett. Hunt, eelistades vabadust, pageb tagasi metsa, kus võib vabalt jooksta.

Maal puutume kokku peagu igal sammul Kõigevägevama kätetööga, mis jutustab meile targast ja armastajast Isast. Jumala plaan oli loomisel, et inimene pidi elama maal, keset aulist loodust. „Ja Jumal ehitas rohuaria Eedeni päikesetõusu poole ja pani sinna inimese, keda ta oli valmistanud.“ 1. Moos. 2, 8. Jumalik käsk inimesele oli: „Täitke maa ja saatke see eneste alla.“ Maa ja loodus pole küll enam nii ilus kui ta oli alul, kuid nüüdki on veel küllalt imetleda ja uurida tema kooskõla ja kaunidust. Selleks tuleb ainult kasvatada tähelepanu ja ilutunnet. Looduse keskel maal viibides on võimalik seda teha.

Maa peab neutraliseerima kuigi palju linna puudusi ja halbu külgi. Jumalikud loodustahendid peavad inimest tõstma kõrgemale, lähemale igavesele Loojale ja täitma teda igatsusega uue maa järele, kus loodus ei kannata patuneeduse all.

Suvi möödub pea. Juba on käimas heinategu ja sellele järgneb lõikus. Maa aga kutsub ja meelitab. Ta tahab avada meile oma süle; tahab üle puistata oma rikkalikkude annetega; tahab tõmmata Loojale ligemale; tahab teha õnnelikkudeks. Igaüks peaks kasutama suvist aega looduses viibimiseks, selle suurusega ühtesulamiseks, hinge ülendamiseks, õilsamaks, paremaks inimeseks muutumiseks!

Vaimulik inimene

R. Vinglas.

Maailmas on palju küsimusi, mille suhtes inimene peab võtma kindla seisukoha. Üks niisugustest küsimustest on usuküsimus. See on ala, mis tegeleb vaimulikkude asjadega. Nii nagu iga inimene võtab teatud seisukoha kunsti ja teaduse suhtes, nii peab ta seda tegema ka usu suhtes. Seisukoha võtmine usuküsimuses on veel seda tähtsam, et siin ei ole tegemist mitte ainult praeguse, vaid ka tulevase eluga.

Vaadeldes inimesi sellest küljest, kuidas igaüks suhtub usuküsimusse, võib märgata järgmist: On inimesi, kellel usk on rohkem väline asi. Usutakse, sest vanemad on uskunud. Peetakse kinni talitustest ning toiminguid, mis on seotud usuga või mingisugusesse usulisse ringkonda kuulumisega. Usu olemus ja tema sügavam tuum on aga neile võõras, sest ei mõelda üldse vaimulikkudele asjadele, või kui seda tehakse, siis väga pealiskaudselt. Neil on palju teisi alasid, mille vastu tunnevad sügavat huvi.

On aga seevastu teist liiki inimesi, kellel usuküsimus ei ole väline asi ega vana hea komme, vaid südameasi. Kõige muude harrastuste juures ei unusta nad vaimulikke küsimusi, vaid seavad need esikohale.

Piiblis on need mõlemad inimeste liigid väga tabavalt kirjeldatud. Esimesi nimetatakse *maisteks inimesteks*, teisi *vaimulikkudeks inimesteks*. Kuidas mõlemad liigid, maised ja vaimulikud inimesed, suhtuvad vaimulikkudesse küsimustesse, mis saavad oma alguse Jumalast, selle kohta on antud järgimine elulähedane kirjeldus: „Aga maine inimene ei võta vastu, mis on Jumala Vaimust, sest see on temale jõledus, ja tema ei või mitte aru saada sellest, sest et seda tuleb ära mõista vaimulikult. Aga vaimulik inimene mõistab kõik ära, kuid teda ennast ei mõista ükski ära.“ 1. Kor. 2,14.15.

Kirjelduse viimases lauses on öeldud, et vaimulikku inimest ei mõista ükski ära. See on elus tõesti nii. Suuremal osal inimestel on vale arusaamine neist inimestest, kes usuvad Jumalat ja piiblis esinevaid vaimulikke tõdesid. Neid inimesi, kes tunnistavad usu oma südameasjaks, ja kes ei ole oma eluviisides niisugused nagu seda üldsus nõuab, mõistetakse tihti valesti, andes neile väga mitmesuguseid nimesid, nagu vagatsejad, peanorutajad jne. Seepärast on kõigiti õigustatud küsimused: mida mõista vaimuliku inimese all? mille poolest erinevad need teistest? mida pakuvad nad inimkonnale?

Jälgime vaimuliku inimese tekkimist. Inimesele ei ole sündides kaasa antud teadmisi ega oskusi. Abituna sünnib ta siia maailma. Ta

on arenemisvõimeline. Õppides omandab ta oskusi ja haridust. Nende läbi muutub ta elu jaoks kõlvuliseks. Lapsele ei ole sündides kaasa antud ka kindlaid usulisi tõekspidamisi ja veendeid. Need tulevad temas arendada. Inimese võimuses seisab usuliste asjade õpetamine. Kuid paljas inimese õpetamine ei ole aga siin küllaldane. Usulise kasvatuse juures on vaja veel Jumala abi. Omas kõnes Nikodumusega väljendas Kristus selle tähtsa põhimõtte: „Tõesti, tõesti, mina ütlen Sulle, kui keegi ei sünni ülevalt, ei või tema mitte Jumala riiki näha.“ Joh. 3, 3.

Jumala Vaim töötab iga inimeses, näidates kõigile õiget elusuunda ja õpetades aru saama usulistest küsimustest. See algab juba lapse-eas. Kes siis ennast laseb juhtida Jumala Vaimu õpetavast häälest ja talitab selle järgi, see on vaimulik inimene. „Seepärast, nõnda kui Püha Vaim ütleb: täna, kui teie tema häält kuulete, siis ärge tehke oma südameid, kõvaks.“ Hebr. 3, 7. 8. Ainult selle hääle kuulda võtmisega võib inimeses tekkida arusaamine vaimulikkudest asjadest. Ainult see hääle loob vaimuliku inimese, kellel Jumala Sõna on armas. Säärase inimese juures ei seisa piibel enam tolmunult kuskil kõrvalises kohas, vaid ta loeb seda, et saada toitu oma vaimulikule inimesele. Varem ei ole inimeses igatsust selle järgi, sest temas elab ainult maine inimene. Jumala Vaimu töö läbi teostatakse uuestisünd — Vaimuliku inimese sünd.

Sündides saab laps selle maailma kodanikuks, ja tema nimi kantakse vastavasse raamatusse. Tal seisab ees veel hulk aastaid, millede jooksul ta peab kasvama ja arenema, et kord osa võtta elust täieõiguslikuna ja täiskasvanuna. Uuesti sünniga aga saab inimene Jumala riigi kodanikuks. Ta nimi kantakse taevas raamatusse, nagu see selgub Kristuse sõnadest: „Olge palju enam rõõmsad, et teie nimed on kirja pandud taevasse.“ Luuk. 10, 20. Nüüd algab vaimuliku inimese järjekindel kasvamine, et saada kõlvuliseks Jumala riigi jaoks. Apostel kirjutab, mis suunas tuleb kasvada ja mille abil võib kasvada: „Teie olete uuesti sündinud, et mitte kaduvast, vaid hukkaminemata seemnest, elava Jumala Sõna läbi, mis jääb ka igavesti. Pange maha kõik kurjus, kõik kavalus, salalikkus ja kadedus ning kõik keelekandmine. Ja himutage otsegu vastsündinud lapsed sõna selget piima, et teie selle läbi kasvaksite õndsamaks, kui teie olete maitsnud, et Issand on helde.“ 1. Peetr. 1, 22; 21, 2.

Uuestisünd ei kindlusta inimesele veel seda, et ta saab kord kindlasti Jumala riiki — auriiki. Järjekindel vaimulik kasvamine tagab alles selle. Kui inimene ei kanna hoolt oma vaimuliku inimese eest ega teda küllalt toida, võib juhtuda seesama, mis juhtub iga lapsega, kui teda koheldakse halvasti ja näljutatakse: ta võib surra.

Vaimuliku inimese tekkimine toimus Püha Vaimu hääle kuuldavõtmisega, uuestisünni läbielamisega. Kui keegi aga teeb oma südame Püha Vaimu hääle vastu kõvaks ja piirdub ainult sellega, et teda on õpetatud usulistest asjadest inimestest, siis jääb tema maiseks inimeseks, kellel usk seisab vormitaitmises ja kellel puudub huvi Jumala Sõna ning vaimulikude asjade vastu.

Püha Vaimu hääle kuuldavõtmist, mille tagajärjel toimub uuestisünd, nimetatakse piiblis ka meelearandamiseks ja pöördumiseks, et kirjeldada lähemalt vaimuliku inimese tekkimise olukordi. Apostel Peetruse nelipühi jutluses leiame lause: „Seepärast parandage meelt ja pöörduge, et teie patud kustutaks.“ Ap. t. 3, 19. Siin on tegemist inimestega, kes olid omas elus juba kaua käinud maise inimese teedel. Nendes polnud veel vaimulikku inimest. Maise inimese teedelt vaimuliku inimese teele astumine tähendas nende elus suurt pööret. Nad pidid kõik

endise maha jätma, ja elama uut elu, käima uues suunas. Sedasama toimub ka veel tänapäev. On rohkesti inimesi, kes on olnud kaua ainult maised inimesed. Kui neis tekib vaimulik inimene ja nad hakkavad vaimuliku inimese viisi elama, siis näeme nende juures suurt pööret. Nende elu on võtnud teise suuna. Pöördumine seisab uue tunnetuse ja uute eluviiside omandamises. Inimene leiab, et tema senine eluviis ei ole täielik. Ta hakkab oma vigu, puudusi ning pahesid nägema. Neid ära tundes tekib temas ka soov kõigest ebatäiuslikust ja halvast lahti saada. Tema meel muutub teiseks. Ta on oma meelt parandanud. See on töö, mille Püha Vaim viib inimeses läbi. Inimeses toimub kurjast ärapöördumine ja otsustav pöördumine hea poole.

Pöördumine ei toimu inimeses võitluseta, „sest liha paneb Vaimu vastu ja Vaim liha vastu; ja needsinased on teineteise vastu.“ Kal. 5, 17. Inimeses on tunge, himusid ja soove, mis ei taha meeeldi teha Jumala Sõna õpetuste järgi, mis talle on selgunud Püha Vaimu juhatusel. Need tungid võitlevad Vaimu vastu. Need takistavad vaimuliku inimese tekkimist. Palju kergem on ju olla nii nagu on suurem osa inimesi, kes on usuasjus ja vaimulikudes küsimustes ükskõiksed, kes ei ole oma usulist meelt välja arendanud. Inimene vajab rohkesti jõudu ja julgust oma vaimuliku meele ja oma vaimuliku inimese kujundamiseks, mida Jumal tahab tema juures läbi viia. Ainult selles, kelles Jumala Vaim jääb võitjaks, tekib vaimulik inimene. Ja Vaim võib meis võitjaks jääda, sest me saame Jumalalt abi. „Aga tänu Jumalale, kes meile võidu annab Issanda Jeesuse Kristuse läbi.“ 1. Kor. 15, 57.

Kristuse eeskujul, kes inimesena siin maailmas julgustuseks ja jõuallikaks. Veel rohkem: tema armastuses, andestamises ja lepitamises on võitev vägi. (Ilm. 12, 11.)

Kui Vaimu võitjaks jäädes on tekkinud vaimulik inimene, siis järgneb sellele julge toimimine Vaimu viisi järgi. Siis inimene ei teeni enam oma alamaid tunge, vaid talitab kõrgete kõlbeliste põhimõtete järgi. Need kõlbelised põhimõtted, mida ta nüüd teostab oma elus, on kõige parema väljenduse leidnud piiblis esinevas Jumala kümnes käsus (2. Moos. 20, 1—14).

Vaimulik inimene ei saa teisiti, kui peab need teostama. Siis ilmneb tema juures Vaimu vili, mis on „armastus, rõõm, rahu, pikkmeel, heldus, headus, truudus, tasandus, kasinus.“ (Kal. 5, 22.)

Kui vaadelda vaimuliku inimese vilja, kas ei ole siis sellega ka juba vastatud küsimusele: mida pakub vaimulik inimene inimkonnale. Kui keegi oma igapäevases elus, oma töös ja kohustetäitmisel näitab üles eelpool loetletud õilsad omadused, siis on ta tõesti palju annud inimkonnale.

Söömises

V.

Jumala kuulutus meie päevil toonitab eriti seda, et inimesed annaksid talle au. „Kartke Jumalat ja andke temale au.“ (Ilm. 14, 7). Jumalat austatakse sel teel, kui tehakse tema tahtmise järgi. „Seepärast ehk teie sööte või jootte, või mis teie iial teete, seda tehke kõik Jumala auks.“ (1. Kor. 10, 31). Jumal soovib inimeselt, et teda austataks söömisel ja joomisel. Tekib küsimus, kuidas võib seda teha? Inimestel on ju nii väga palju erinevaid maitseid toiduvaliku suhtes ja mitmesuguseid harjumusi söömisel. Kes neist austab siis oma söömisega Jumalat? Vastus sellele küsimusele on lihtne. Need, kes söömisel ja joomisel talitavad Jumala Sõnas leiduvate põhimõtete järgi, annavad Jumalale au. Seepärast on väga olulise tähtsusega tunda nõudeid ning ettekirjutusi, mis Jumal on selles asjas üles seadnud.

Jumala Sõnas ei leidu mitte ainult igavese elu saavutamiseks juhatusi, vaid ta õpetab ka seda, kuidas inimene peab siin maailmas elama. „Mu poeg! pane tähele mu sõnu, pööra oma kõrv mu kõnede poole. Ära lase neid ära kallata oma silmade eest, hoia neid oma südames, sest nemad on eluks neile, kes neid leiavad, ja kõige nende lihale ohuks.“ (Õp. s. 4, 20–22). Elu on inimese kalleim varandus ning seetõttu hoolitseb Jumal inimese maise elu eest, et inimene võiks kaua ja õnnelikult elada. Seda väljendati nii kujukalt Iisraeli rahvale: „Kui sa võtad õieti Jehoova oma Jumala sõna kuulda ja teha, mis õige on tema silma ees, ja tema käskude poole oma kõrva pöörata ja kõiki tema seadmisi pidada, siis ei taha mina ei ühteainust neist tõbedest sinu peale panna, mis ma olen Egiptuse rahva peale pannud; sest mina olen Jehoova, sinu arst.“ (2. Moos. 15, 26). Jumal kui inimese looja tunneb inimest kõige paremini. Ta võib olla tema parim ja suurim arst. Ta võib inimesele anda juhatusi ja eeskirju, mis pikendavad inimese eluiga ja lasevad tal elada oma looja auks.

Inimese elu oleneb suurel määral tema toidust. Jumal on andnud inimesele ka ettekirjutusi selles küsimuses ja ta nõuab nende täitmist. Ka neis asjus tuleb Jumalale au anda selle läbi, et neid korraldusi jälgitakse.

Juba algusest peale on Jumal kindlaks määranud, mida inimene võib süüa. Pärast loomist oli inimese toiduks puuvili, mis oli kergesti kättesaadav ja tervislik. „Ja Jehoova Jumal käskis inimest ja ütles: kõigist aia puist võid sa küll süüa.“ (1. Moos. 2, 16). Kui inimene oli

patusse langenud, pidi ta olukordade halvenemise tõttu raskesse töösse asuma. Algas võitlus olemasolu eest. „Ja kibuvitsu ja ohakaid peab ta (maa) sulle kasvatama, ja sina pead välja rohtusid sööma.“ (1. Moos. 3, 18). Inimene hakkas nüüd endale toiduks kasutama ka teravilja. Pärast veeputust lubas Jumal inimestel liha süüa. Olukord nõudis seda. Kuid Jumal oli siin ka juba varem teinud korralduse, mis pidi inimest juhtima lihatoidu valikus. Jumal oli inimesele teada andnud, missugused on puhtad ja missugused roojased loomad. Puhtaid loomi võidi söögiks tarvitada. Nende kohta ütles Jumal: „Kõik, mis liigub, mis elus on, olgu teile roaks, kõik annan mina teile nõnda kui halja rohu.“ (1. Moos. 9, 3). See vahetegemine puhaste ja roojaste loomade vahel jäi püsima ning oli maksev ka Iisraeli rahva juures. Jumal andis Moosese kaudu Iisraeli rahvale teada, mis on puhas ja mis roojane. Ja kuidas oleksidki nad muidu teadnud, mis on puhas, ja kuidas teaksid inimesed seda tänapäevgi, sest inimeste vaated ning arusaamised on ses küsimuses väga lahkuminevad, otse vastukäivad. Mis ühele näib puhas olevat, see on teisele jälle ebapuhas. Hiinlane näiteks tarvitab toiduks kasse, koeri, rotte, haikalasid, nahkhiiri ja röövikuid. Austraallased ning palju teisi rahvaid sööb tiguseid, maduseid, hiiri, putukaid jne. Konne ja tiguseid söövad isegi kultuurirahvad Euroopas. Seetõttu pidi Jumal oma seadustega näitama, mis on puhas ja mis on roojane. See jumalik valik lihatoidu kohta leidub 3. Moosese raamatu 11. peatükis. Selle otstarve on järgmine: „Et teie vahet teete roojase ja puhta vahel ja selle elaja vahel, mis sünnib süüa, ja selle vahel, mis ei sünni süüa.“ (3. Moos. 11, 47).

Inimesed on neist seadustest sageli üle astunud, nagu see kõlab prohveti sõnades, et preestrid pole „teada andnud, mis vahe on roojase ja puhta asja vahel.“ (Esek. 22, 26). Inimesed astuvad ka tänapäev kõige suurema südamerahuga neist seadustest üle. Süüakse kõik, mis ette pannakse. Ei küsita sellest, kas see sünnib süüa või mitte. Roojased söögid on isegi maiuspaladeks saanud.

Esitades selle väite, tekib küsimus, kas on need seadused lihatoidu suhtes veel tänapäev maksvad. Kas on veel vahe roojaste ja puhaste loomade vahel maksev. Kas ei ole Kristus seda muutnud, nagu seda suuremalt osalt arvatakse. Kuid peab kohe ütleva, et Kristus lunastajana ei ole seda kõrvaldanud, mida ta

loojana on seadnud. Selleks ei ole tal ka olnud mingisuguseid põhjusi. Inimese loomus ei ole teiseks muutunud kui siis, kui tehti vahe roojaste ja puhaste loomade vahel. Roojased loomad ei ole ka veel saanud puhtaks. Vaade nagu ei oleks see jumalik korraldus söögi suhtes enam maksev, põhjeneb ekslikult võetud Uues Testamendis leiduvatel salmidel, mis aga lähemal vaatlusel hoopis jumaliku söögivaliku kasuks räägivad. Üks neist kirjakohtadest on Mat. 15, 11: „Ei see, mis suust sisse läheb, ei tee mitte inimest roojaseks, vaid see, mis suust välja tuleb, see teeb inimese roojaseks.“ Kas tahtis Kristus nende sõnadega seda kõrvaldada, mis Jumal on käskinud inimesele. Kas tahtis ta tühistada vahe puhaste ja roojaste elajate vahel. Kas ütles Kristus sellega, et nüüd võib igauks süüa, mis ta tahab. Selle tagajärjed oleksid siis, et hiinlased, kes on ristiusu vastu võtnud, võiksid rahulikult jätkata oma hiirte ja rottide söömist jne.

Kristus ütles need sõnad tol ajal juutidele. Kõne ei olnud siin mitte mingisuguse jumaliku sisseseade, vaid inimeste, kirjatundjate, õpetuste üle. Tüliküsimusteks oli: miks jüngrid ei pese käsi, kui nemad leiba võtavad. (Mat. 15, 2). Jeesus ei põlanud seda kui tervishoiu seisukohalt väga vajalikku ja head kommet, vaid ta hülgas selle puutumata religiosse kombe, milliselt juudid vaatasid sellele. Selles mõttes ütles ta ka, et mis pesemata käte abil suust sisse läheb, ei tee inimest roojaseks. Vahe puhaste ja roojaste loomade vahel jäi aga püsima. Seda ei tahtnud Kristus kõrvaldada.

Nii sai neist sõnadest ka apostel Peetrus aru, kes oli tolle vaidluse ning kõneluse pealtkuulajaks. Kui teda nägemuses, mis oli tal hulk aastaid pärast Kristuse surma, kästi süüa „kõiksuguseid neljajalgseid maaelajaid ja metsalisi ja roomajaid ja linde, mis taeva all,“ siis ütles ta: „Ei mitte Issand, sest ma pole veel elades seda söönud, mis on keelatud ehk roojane“ Ap. t. 10, 12, 14. Peetrus oli selles veel täiesti kindel, et vahe roojase ja puhaste elajate vahel on maksev. Tal ei olnud niisugust arusaamist, nagu seda on suuremal osal kristlastel tänapäev, et Kristusest peale ei ole inimesel söömise küsimuses ühtegi ettekirjutust. Jumal ei tahtnud selle nägemuse kaudu kaotada vahet roojase ja puhta vahel, nagu see pealiskaudsele lugejale võib näida 15. salmist. Peetrus ei saanud ka alguses selle nägemuse otstarbest aru. See selgus talle täies ulatuses Korneliuse juures, kuid selles oli ta kindel, et see ei käi roojase ja puhta küsimuse kohta.

See nägemus sisaldas Peetruse jaoks nii-

hästi laitust kui ka juhatust. See ilmutas talle Jumala kavatsust, et Kristuse surma läbi peavad ka paganad õndsuse kaaspärijateks saama ühes juutidega. Seni ei olnud veel ükski jünger paganatele evangeeliumi kuulutanud. Nendel oli ikka veel vahesein alles, mis oli Kristuse surmaga kõrvaldatud. Sel põhjusel oli nende tegevus ainult juutidega piirdunud. Paganatele vaatasid nad aga kui õnnistusest eraldatutele. Nüüd aga püüdis Issand Peetrusele õpetada jumaliku plaani ülemaailmset ulatust. Kristuse koguduse jaoks oli saabunud aeg täielikult uueks tegutsemiseks. Paganaid, kes evangeeliumi vastu võtsid, pidi juudisoost jüngritega ühesugusteks peetama. „Loomad, keda talle näidati, olid inimeste kujutused, kogu inimkonna kujutus, nii palju kui talle kogu maailma loomad seati silmade ette. Selle järgi pidi inimkonnas vahe puhaste ja ebapuhaste vahel leviitliku mõõdupuu järgi kaduma, see on vahe juutide ja paganate vahel pidi lõppema Jumala puhastava vahelastumise läbi.“ (J. P. Lange „Bibelwerk“ N. T., V. lhk. 165). Nii mõistis seda ka Peetrus: „Nüüd mõistan mina tõesti, et Jumal ei pea lugu, missugusest soost on inimene.“ (Ap. t. 10, 34).

Inimesed on Jumala silmis kõik ühesugused, kuid vahe puhaste ja roojaste loomade vahel jäi püsima. Seda õpetasid apostlid veel eadsi. Kristus ja apostlid ei ole kaotanud, mida Jumal on korraldanud.

Jumala vahetegemine puhta ja roojase vahel on tänapäev veel maksev. Kes selle järgi talitab, see annab Jumalale söömisel au, ehitades oma ihu üles niisuguse toiduga, mis Jumal on lubanud. Jumala tervishoiuseadused näitavad inimesele, kuidas ta peab talitama, et tal võiks olla tervist ja jõudu Jumala austamiseks. Jumal ei taha mitte ainult vaimselt ja vaimulikult, vaid ka füüsiliselt terveid inimesi. Jumal tahab inimest täielikult, tahab tema vaimu-, hinge- ja ihujõudu. Inimese ihu nimetatakse Jumala sõnas Püha Vaimu templiks, mille eest peab õieti hoolt kantama. Kes söömise ja joomisega ei austa Jumalat, kes oma tervise ja ihu vastu patustab, selle peab Jumal ära heitma kui kõlbmatu asja. „Eks teie ei tea, et teie Jumala tempel olete ja et Jumala Vaim teie sees elab. Kui keegi Jumala templi ära rikub, teda tahab Jumal ära rikkuda.“ (1. Kor. 3, 16, 17).

Jumala tahtmine on: „Ma tahan nende sees elada ja tahan nende Jumal olla, ja nemad peavad mulle rahvaks olema. Seepärast minge nende seast ära ja lahutage endid ja ärge puutuge mitte roojase külge, siis tahan ma teid vastu võtta.“ (2. Kor. 6, 16, 17).

Piibel ja teadus

(Algus 102. lhk.)

Olles vaadelnud mõningaid piiblist võetud teaduslikke tõsiasju, ei sõanda vist keegi öelda, et pühakiri peab teed andma praegusaja teaduslikele leiutustele sel alal. Jatkaku teadlased oma uuringuid, leidku nad veel uusi tõsiasju ja fakte, kuid nad peavad lõpuks ikkagi oma imestuseks nägema, et piiblis, selles raamatute raamat, on nende leiutused juba sees, ja ta on, kui teadus on öelnud oma viimase sõna, kõige ajakohasem raamat maailmas.

Ajalugu ja piibel.

Mis puudutab piiblit kui võrdlemisi täpset ajaloolist raamatut, siis mõni sõna siin lõpuks ka selle kohta.

Alles hiljuti peeti piibli ajaloolist osa legendiks, kuid nüüd on arheoloogilised väljakaevamised kinnitanud nende „legendide“ tõelikkust ning väärtust. Siin on just piibel oma eksimatute ajalooliste andmetega olnud see, mis on võimaldanud edu teadusele.

Kõigile on vist tuttav piibli „legend“ Soodoma ja Komorra hukkumisest tule- ja väävlisajus. Alles hiljuti usuti, et selliseid linnu pole üldse olnudki. Nüüd on aga inglise arheoloogid nende linnade olemasolu väljakaevamiste varal kindlaks teinud. Ja mitte üksipäinis seda. Väljakaevamistel on ilmsiks tulnud, et majade müürid on kaetud tuhaga, mis tõendab, et need linnad on tõesti sellise saatuse osaliseks saanud, nagu jutustab piibel.

Paljud väljakaevamised, kus on leitud vastavat materjali, tõendavad ja kinnitavad piiblis toodud andmeid.

Pühapaik

(Algus 104. lhk.)

küünlajalg ja altar (Ilm. 1, 12. 13; 8, 3. 4). Kristus on ise eluleib (Joh. 6, 35). Seaduse-laegast nähti Johannese poolt taevases templis (Ilm. 11, 19).

Kas seal on ka preester? Ja on, Kristus on Ülempreester (Ebr. 6, 20). Seal on ka ohver (Ebr. 7, 27). Kristus võttis meie süü oma kanda ja sai seega ohvritalleks meie eest. Seda tegi ta üks kord kogu maailma eest ning lepitati maailma oma surma läbi ristil (2. Kor. 5, 19). See lepitustöö vastab ohvrile, mis toodi Iisraelis igal hommikul ja õhtul.

Nagu Aadama läbi oleme saanud patu osaliseks, nii ka Kristuse läbi saame äralepitamise.

Patu karistus on meilt ära võetud. (Rooma 5, 18. 19). Seda võimaldas Talle ohver kõikide eest (Joh. 1, 29).

Mis tuleb meil nüüd teha, kui oleme Kristuse surma läbi lepitatud? Mis saab nende patudega, mis nüüd teeme?

Nende eest tuleb praegugi ohvreid tuua, mitte aga materjaalseid, s. t. verd, vaid palveid, tunnistades Jeesust ohvriks meie eest. Meie patt ja ülekohus viiakse ühes „huulte kiituseohvri-ga“ taevasesse pühapaika. (Ebr. 13, 15; 1. Joh. 1, 9). Nii oli ka maises pühapaigas; patune tunnistas oma süü, tõi ohvri ja siis sai andestuse.

Pühapaiga puhastamine.

Nagu maine pühapaik puhastati kord aastas, nii puhastatakse ka kord taevane pühapaik. „Aga taevaseid asju endid peab paremate ohvritega kui nendesinastega puhastatama.“ Ebr. 9, 22. 23. Maise pühapaiga puhastamine sündis aastateenistuse lõpul. Samuti puhastatakse taevane tempel „maailma viimisel ajal.“ „Muidu oleks ta mitu korda pidanud kannatama maailma asutamisest, aga nüüd on ta viimisel maailma ajal üks kord ilmunud omaenese ohvri läbi pattu ära kaotama.“ Ebr. 9, 26. Selles kirjakohas apostel Paulus, rääkides tulevikust, tarvitab mineviku vormi nagu oleks see juba sündinud. Peaegu kõik, mis Kristus korda saatis inimsoo päästmiseks, kirjeldatakse piiblis mineviku vormi, ehkki see pidi alles sündima kauges tulevikus, „sest Jumal kutsub neid asju, mis ei ole, otsekui oleksid nemad.“ Rooma 4, 17. „Maailma viimne aeg“ jõuab kätte siis, kui evangeeliumitöö on lõppenud; siis saadab ka Kristus puhastamisetöö taevases pühapaigas korda.

Pärast pühapaiga puhastamist ilmub Kristus ilma patuta. Mis sai aga patust, mis Kristus võttis enda peale? Kuidas sündis see maises pühapaigas? Ülempreester kandis rahva ülekohut kuni äralepitamisepäevani. (3. Moos. 10, 17). Pärast puhastamist samal päeval toodi ülempreestri ette saatana sikk, ja kõik rahva patud, mis välja toodi pühapaigast, pandi selle siku peale. Sel moel kaotati patt ning ülempreester ja rahvas jäid ilma patuta. Nii sünnib ka aegade lõpul. Kristus ilmub ilma patuta, ning patt on pandud saatana peale, sest ta on selle algataja ja põhjustaja. Patt ja selle algataja hävivad. Siis on maailmkond puhastatud ja lunastusplaan korda saadetud.

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetus ja talitus Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Tel. 309-41.

Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. A. Eesti Liidu väljaanne.

Hind: aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon 10 senti, üksiknumber 20 senti. Tellimine kõigest postiasutustest.